

De sociaal-economische positie van autonoom werkende kunstenaars

Een voorbeeld uit de praktijk van autonoom beeldend kunstenaar Ties ten Bosch:

Artikel: https://www.zeit.de/arbeit/2018-07/bildender-kuenstler-freischaffend-job-gehalt-kontoauszug?wt_zmc=sm.ext.zonaudev.twitter.ref.zeitde.share.link.x

Van Funda Ağırbaş, 8 juli 2018

Beroep: Ik werk als beeldend kunstenaar in mijn atelier in Berlijn-Adlershof. Voornamelijk maak ik sculpturen, maar ook installaties, schilderijen en foto's. Veel van mijn werken worden op het eerste gezicht niet begrepen, en dat is ook niet mijn bedoeling. Ik wil dat de kijker zich inspant. Onlangs bouwde ik in de tentoonstellingsruimte van de Lage-egal in Berlijn drie tot 1,60 meter hoge zuilen van mijn eigen huishoudelijk afval, die elk werden afgewerkt met een witte kubus. Ik werk niet altijd alleen, maar werk graag met anderen. In de zomer doe ik weer "If paradise is half as nice": Sinds 2013 maak ik elke zomer met negen andere kunstenaars in een verlaten gebouw in Oost-Duitsland samen nieuwe kunst.

Opleiding: Ik kom uit Nederland en studeerde eerst industrieel ontwerpen aan de Technische Universiteit in Delft. Maar dat was niet mijn ding en ik stopte met studeren. Een jaar werkte ik als barman in pubs, totdat ik besloot toelatingsexamen te doen voor een studie Fine Art aan de Willem de Kooning Academie in Rotterdam. Mijn ouders vonden het geen goed idee dat ik dit ging doen en ook mijn naaste vrienden waarschuwden me voor het armoedige leven van de kunstenaar. Maar ik wilde kunstenaar worden en werd aangenomen. Na mijn afstuderen ben ik meteen gaan werken als kunstenaar. Mijn eerste kunstwerk dat ik kon verkopen was een neonbuis met de woorden 'dit is het' voor 1.000 euro.

Wekelijkse werkuren: Mijn werkdag begint 's ochtends om acht uur in de douche, waar ik mijn eerste ideeën overdenk. Vanmorgen bijvoorbeeld, viel me in wat ik wil maken voor de komende tentoonstelling in Rotterdam: een miniatuur versie van mijn vuilnis columns. Vanaf negen uur ben ik in mijn atelier, soms blijf ik daar tot 's avonds laat. Als er een

tentoonstelling is, werk ik zeven dagen achter elkaar. Gemiddeld kom ik op 60 uur per week - tenminste in die weken dat ik uitsluitend artistiek actief ben. Meestal ben ik alleen in mijn studio en luister ik naar muziek, op dit moment speel ik vaak het laatste album van Nick Cave. Als de muren teveel op me af komen, ga ik bij de andere kunstenaars langs die in Atelierhaus Adlershof werken. Om rond te komen, werk ik erbij als standbouwer in galeries en musea, en doe ik veel laaggeschoold handwerk. In zulke weken kom ik op een dikke 90 uur.

Bruto inkomen: Als mijn galeriehouder Frank Taal in Rotterdam een kunstwerk kan verkopen, verdien ik in één keer tussen de 500 en 8.000 euro. 50 procent daarvan gaat er nog af als commissie voor de galerist. Maar er zijn veel maanden waarin ik niets verkoop en bijbaantjes moet doen. Dan kom ik op 1.000 euro per week. Daarmee financier ik de weken waarin ik alleen artistiek actief ben. Gemiddeld verdien ik ongeveer 15.000 euro per jaar. Mijn netto inkomen is: ongeveer 900 tot 1.000 euro per maand. Dat is niet veel, maar als het moet, kun je het ervan doen.

Huur: Ik woon in een éénkamer appartement in Neukölln, dat 410 euro kost. Het is een klein appartement, 32 vierkante meter. Mijn slaapkamer is ook mijn leefruimte, plus een kleine keuken die ik zelden gebruik. Ik reis veel, dus een groter appartement is niet nodig. Mijn studio is een beetje groter voor - 52 vierkante meter, die ik ook volledig benut omdat ik veel ruimte nodig heb voor mijn werk. De helft van mijn studio wordt gefinancierd door de Berliner Senat, 150 euro moet ik zelf betalen.

Verzekering: 110 euro voor de ziektekostenverzekering. Er zijn ook de motorrijtuigenverzekering en mijn aansprakelijkheidsverzekering. Samen is dat ongeveer 180 euro per maand.

Pensioensopbouw: Geen. Dat kan ik echt niet betalen.

Materiaalkosten: Om mijn werken te maken, heb ik veel materiaal nodig van de bouwmarkt of van speciale kunstmateriaalwinkels. Hiervoor moet ik minstens 3000 euro per jaar plannen, dat is zo'n 250 euro per maand.

Mobiel en internet: Ik betaal 25 euro per maand voor mijn mobiele telefoon, inclusief internet. De wifi in mijn appartement kost me nog eens 30 euro per maand.

Kleding: 50 euro. Ik hou helemaal niet van winkelen.

Eten: Ongeveer 240 euro per maand. Meestal eet ik buitenshuis, in mijn buurt zitten veel goedkope snackbars, ik ga bijvoorbeeld graag naar Illegal Burger in de Weserstraße, lekker eten voor een redelijke prijs. Soms denk ik dat ik gezonder moet gaan eten. Maar ik moet mijn geld in mijn werk investeren. Ik koop daarom goedkoop eten in de discountwinkel. De groenten van de natuurwinkel vind ik echter lekkerder.

Lichaamsverzorging: Vier euro. Ik heb om de twee maanden een nieuwe shampoo en een douchegel nodig. En ik ben niet kieskeurig, merken kunnen me niets schelen.

Vervoer: Ik heb een kleine auto, een oude Peugeot 206. Die heb ik vooral nodig om mijn werk en materialen te vervoeren. De motorrijtuigenbelasting kost me 75 euro in het kwartaal. Ik rijd

ongeveer 20.000 km per jaar, wat van nature veel brandstof verbruikt. Grofweg besteed ik 2000 euro per jaar.

Reizen: Ik reis voornamelijk voor mijn werk en meestal met mijn auto, en probeer de kosten van overnachtingen zo laag mogelijk te houden. Soms worden de kosten ook voor me betaald. Al met al kom ik op ongeveer 1.000 euro per jaar. Vakantie doe ik bijna niet. Mijn laatste grote reis was twee jaar geleden toen ik tien dagen in New York was. Om te ontspannen ga ik vaak klimmen. Elke keer als ik klim, is het alsof ik een beetje vakantie heb.

Uitgaan: Ik ga niet vaak naar clubs. Ik ontmoet vrienden thuis, of we gaan naar de Hasenheide of het Gleisdreieck Park. We ontmoeten elkaar vaak op de Tempelhofer Feld en drinken daar dan een paar biertjes. Dus kom ik samen op 15 euro per week.

Wat kun je sparen: Niets. Alles wat ik verdien, investeer ik opnieuw in mijn baan. Aankopen doen, nieuwe materialen kopen, galerijen bezoeken of een publicatie van mijn werk maken.

Kamerhuur:	410	
Studio	150	
Verzekeringen	180	
Materialen	250	
Telefoon/Internet	55	
Kleding/verzorging	54	
Eten	240	
Reizen	251	
Vrije tijd	60	
Geen pensioenopbouw of sociale verzekeringen		
Geen vakantie		
Geen gezin		
alle uitgaven zijn opgeteld:		€ 1650,- per maand (= € 19.800 per jaar)
opgegeven bruto jaarinkomen:		€ 15.000,-
netto maandinkomen naar eigen zeggen:		€ 900 / 1000,-
bruto maandinkomen is dan volgens berekening:		€ 1003 / 1.300,-
armoedegrens voor een alleenstaande:		€ 1.030,- netto per maand
		(CBS: armoede en sociale uitsluiting 2018)
gemiddeld tekort per maand:	+/-	€ 700,-